

34773 Gevolgen van de orkaan Irma

Nr. 33 Brief van de staatssecretaris van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 december 2025

Conform de toezegging uw Kamer periodiek te informeren bied ik u hierbij het halfjaarverslag 2025 van het Trustfonds wederopbouw Sint Maarten (SXM TF), dat op 14 oktober jl. is ontvangen.

Het SXM TF bevindt zich inmiddels in het zevende jaar van uitvoering en de wederopbouw vordert gestaag. In de eerste helft van 2025 zijn zichtbare resultaten geboekt, terwijl tegelijk aandacht nodig blijft voor tijdige afronding van projecten en het versterken van de institutionele capaciteit van de overheid van Sint Maarten. De halfjaarrapportage beschrijft de voortgang over de periode van 1 januari tot 30 juni 2025. Ondanks geopolitieke ontwikkelingen en stijgende bouwkosten laat het fonds zien dat gericht investeren in infrastructuur, gezondheidszorg, onderwijs en ondernemerschap vruchten afwerpt voor de Sint Maartenaren.

In de eerste helft van 2025 zijn een 3-tal projecten afgerond, te weten het airport project, het project gericht op de weerbaarheid van kinderen (het UNICEF-project) en het NGO project (Resources for Community Resilience, R4CR). In totaal zijn daarmee nu 5 trustfonds projecten afgerond inclusief het Daken-herstel project van het Rode Kruis (Red Cross Roof Repair Project) en het Sociale ondersteunings- en training project (EISTP).

Belangrijkste resultaten

Onderstaand overzicht geeft een samenvatting van de halfjaarrapportage en beschrijft de belangrijkste mijlpalen die behaald zijn in de eerste helft van 2025:

□ Duurzame economische ontwikkeling

De herbouwde terminal van het Princess Juliana International Airport, voor Nederland één van de drie prioritaire projecten, is sinds november 2024 operationeel met een capaciteit van 2,5 miljoen passagiers per jaar. Ruim 200 medewerkers volgden trainingen in onder andere veiligheid en klantgerichtheid, vier keer meer dan initieel gepland. Via het Enterprise Support Project, dat het lokale MKB voorziet van

leningen met gunstige voorwaarden, ontvingen inmiddels 300 MKB-bedrijven financiering (\$19,3 mln.).

□ Veerkracht van burgers en gemeenschappen

De bouw van het nieuwe ziekenhuis vordert aanzienlijk: de begane grond is gereed en gehele oplevering is voorzien in 2027. Medische verwijzingen naar het buitenland zijn met 88 procent afgenomen. Het onderwijsproject Fostering Resilient Learning Project (FRLP), dat 2 scholen en de bibliotheek herbouwt, voerde een tweede nationale leerassessment uit en bereidt de reconstructie voor van twee scholen en de bibliotheek voor. Wel ondervond het project flinke tegenslag en daarmee vertraging nadat duidelijk werd dat een nieuwe aannemer gevonden moest worden. Het Mental Health project, dat een nieuwe kliniek gaat bouwen en de psychische dienstverlening gaat verbeteren, sloot in januari 2025 een samenwerkingscontract af met het Trimbos Instituut en de architect voor het gebouw is gecontracteerd. Het NGO-project R4CR werd succesvol afgesloten met de financiering van 92 projecten in het maatschappelijk middenveld waarmee de weerbaarheid van de bewoners van Sint Maarten is vergroot. Dit belangrijke project dat zich richt op het versterken van de weerbaarheid van de Sint Maartenaren, vergrootte de toegang tot diensten voor de gemeenschap en verbeterde de doelmatigheid en doeltreffendheid ervan. Ook leverde het positieve sociale resultaten op, waaronder betere gezondheidspraktijken, verbeterde buurtomgevingen, grotere betrokkenheid van jongeren en een hogere deelname aan voorschoolse opvang en kinderopvang, wat de ontwikkeling van jonge kinderen en de arbeidsparticipatie van vrouwen bevorderde. Het project richtte zich daarnaast ook op de basisbehoeften van kwetsbare groepen en droeg bij aan het algehele welzijn van de gemeenschap.

□ Weerbaarheid en goed bestuur

Met de verdere aanleg van ondergrondse elektriciteits- en waterleidingen is gezorgd voor betere en veiligere aansluiting van woningen en bedrijven op elektriciteit en schoon water. Ook is een nieuw digitaal nationaal waarschuwingssysteem opgeleverd dat werkt via de mobiele telefoon. Dit systeem wordt in veel landen, waaronder Nederland, gebruikt.

Uitdagingen

Hoewel de voortgang van de wederopbouw positief blijft, signaleert de Wereldbank dat de uitvoering van enkele projecten wederom is vertraagd. De redenen daarvoor liggen voornamelijk in een tekort

aan institutionele capaciteit waardoor nieuwe wetgeving vertraagd wordt en werkvergunningen op zich laten wachten, te weinig technisch personeel, onvoldoende ervaring met complexe aanbestedingen en het bijbehorende contractbeheer. Om deze knelpunten aan te pakken is de technische ondersteuning uitgebreid met directe begeleiding bij projectmanagement en aanbestedingen en wordt er een nieuw project ontwikkeld (Sustaining Program Effectiveness and Advancing Resilience oftewel SPEAR), dat de capaciteit van het overheid moet verbeteren.

Vanwege het tekort aan capaciteit en expertise op Sint Maarten, blijven de Nederlandse bilaterale ondersteuningsprogramma's voor de wederopbouw een belangrijke rol spelen om versnelde realisatie van de trustfonds projecten mogelijk te maken. Deze bilaterale programma's financiert Nederland uit eigen middelen en vallen niet onder het trustfonds. Voorbeelden zijn de inzet van Schiphol bij het airportproject en de directe Nederlandse steun om de capaciteit van het ministerie van VROMI te versterken.

Wat betreft het airport project, de succesvolle afronding in juni 2025 is vooral mogelijk gemaakt door de inzet van Schiphol, waardoor de airport terminal ook tijdens de herbouw ook aankomende en vertrekkende passagiers kon blijven bedienen. Ook heeft Schiphol een onmisbare rol gespeeld bij het verbeteren van de governance van de airport en het trainen van de belangrijkste managementposities.

Daarnaast zijn de kennis en capaciteit van het Sint Maartense ministerie van VROMI uitgebreid door het bilaterale programma tussen Sint Maarten en Nederland. Het ministerie van VROMI zal zich met deze versterkingen verder kunnen richten op de noodzakelijke institutionele hervormingen rondom de prioritaire afvalprojecten, zoals het oprichten van een "*Waste Authority*" of een soortgelijke organisatie, het invoeren van afvalheffingen en het schrijven en invoeren van de benodigde nieuwe wetgeving.

Voortgang prioritaire projecten

Onderstaand overzicht geeft een samenvatting van de halfjaarrapportage en beschrijft de voortgang van de voor Nederlands prioritaire projecten waar het trustfonds zich in de eerste helft van 2024 mee bezig heeft gehouden:

Prioritaire projecten in uitvoering

- Het Emergency Debris Management Project (EDMP, \$85 mln.) richt zich op het veilig beheren, verwerken en afsluiten &

afdichten van de stortplaats in Philipsburg en vormt een cruciale stap naar duurzaam afvalbeheer op Sint Maarten. In de eerste helft van 2025 is de haalbaarheidsstudie voor de stortplaats afgerond waarbij een aantal scenario's zijn geschetst die tot sluiting en afdichting van de vuilstortplaats kunnen leiden. Ook zijn de laatste bewoners uit het herhuisvestingsgebied rondom de afvalberg volledig gecompenseerd en geherhuisvest en is het terrein overgedragen aan het ministerie van VROMI. Daarnaast zijn voorbereidende werkzaamheden gestart voor de verduurzaming van het afvalmanagement, waaronder de levering van een weegbrug en de ontwikkeling van een communicatiecampagne over afvalreductie en afvalscheiding. Tegelijkertijd blijft het project te maken hebben met flinke capaciteits- en besluitvormingsproblemen waardoor de start van de daadwerkelijke bouwactiviteiten later dan gepland plaatsvindt. Met het bilaterale ondersteuningsprogramma voor het verbeteren van de capaciteit bij het ministerie van VROMI wordt ingezet op versnelling van oprichting van een afval autoriteit en de noodzakelijke institutionele hervormingen. Dit is ook belangrijk voor het Afvalwater zuiveringsproject (SWMP).

- Het Sint Maarten Waste Management Project (SWMP, US\$ 10 mln.) heeft als doel om het afvalwaterbeheer te verbeteren via uitbreiding van het rioolnetwerk en modernisering van de waterzuiveringsinstallatie in Philipsburg. Sinds de goedkeuring in augustus 2024 zijn de eerste uitvoeringsstappen gezet: een basismeting van de waterkwaliteit is afgerond en de ontwerp- en toezichtcontracten zijn ondertekend. De voorbereidingen liggen op schema, maar de doorlooptijd is krap omdat het project tot de einddatum van het trustfonds (31 december 2028) reikt. De uitvoering vraagt daarom om nauwe coördinatie tussen de Wereldbank en de overheid van Sint Maarten om de geplande resultaten tijdig en duurzaam te realiseren.

Besluitvorming en financiën

In totaal is door Nederland €445,115 mln. overgemaakt aan het trustfonds (\$519,42 mln.) en sindsdien is er \$49,35 mln. aan rente-inkomsten ontvangen. Dit betreft rente over de middelen die nog in het trustfonds bij de Wereldbank zijn ondergebracht. Hierdoor bedragen de totale fondsmiddelen per 30 juni 2025 \$ 568,77 mln. In de eerste helft van 2025 waren er in totaal 13 trustfonds projecten, waarvan 8 actieve projecten, 5 projecten die zijn afgerond en 1 project in voorbereiding. In totaal is \$454,7 mln. aan de 13 projecten gecommiteerd.

Doorkijk naar de tweede helft van 2025 en verder

In de tweede helft van 2025 ligt de nadruk op versnelling van de uitvoering van lopende projecten en het vinden van een oplossing voor de succesvolle afronding van het afvalproject, dat mogelijk pas afgerond kan worden na de huidige einddatum van het trustfonds. Voor diverse andere projecten richten de Wereldbank en de regering van Sint Maarten zich op het verminderen van vertragingen, met name de uitbreiding van het brandweer- en ambulancegebouw met het Emergency Operating Center, de realisatie van de sportvelden en schoolgyms en de wederopbouw van de resterende 2 scholen en de nationale bibliotheek.

Tegelijkertijd wordt vanuit het trustfonds gewerkt aan versterking van de uitvoeringscapaciteit binnen de overheid van Sint Maarten met de ontwikkeling van het nieuwe SPEAR project, waarmee de focus verschuift van tijdelijke ondersteuning vanuit NL naar structurele kennisopbouw en betere beleidsverankering. Ook wordt ingezet op het verbeteren van coördinatie tussen ministeries en de Nationale Recovery Program Bureau (NRPB) om besluitvorming te versnellen.

Met nog 3,5 jaar te gaan voor het einde van het trustfonds is het belangrijk om oplossingen te vinden voor de geschetste uitdagingen, om de resterende projecten te realiseren, en om tegelijkertijd de nadruk te verschuiven naar duurzame borging van resultaten, waaronder het onderhoud van herbouwde infrastructuur, de inbedding van hervormingen in lokale regelgeving en het opbouwen van financiële buffers voor toekomstige crises. Er is nog veel te doen en Sint Maarten staat hierbij aan het stuur.

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
E. van Marum

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Classificatie
1	Halfjaarrapportage 2025 trustfonds wederopbouw Sint Maarten	